

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 sierpnia 2020 r.

Pozycja 243

POSTANOWIENIE z dnia 13 stycznia 2020 r. Sygn. akt Tw 14/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów z siedzibą w Warszawie o zbadanie zgodności:

art. 67 ust. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2019 r. poz. 125, ze zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej oraz ustawy o Służbie Więziennej (Dz. U. poz. 1608) z:

- 1) art. 59 ust. 1 i 4 w związku z art. 12, art. 32 ust. 1 i art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 59 ust. 1 i 4 Konstytucji „w związku z art. 11 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. w związku z art. 4 i 5 Konwencji nr 151 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej ochrony prawa organizowania się i procedury określania warunków zatrudnienia w służbie publicznej z dnia 27 czerwca 1978 r. w związku z art. 3 Konwencji nr 87 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych z dnia 9 lipca 1948 r. w związku z art. 8 Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych z dnia 19 grudnia 1966 r.”,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu wnioskowi.

UZASADNIENIE

Wniosek Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów z siedzibą w Warszawie (dalej: wnioskodawca) został złożony w Trybunale Konstytucyjnym 29 października 2019 r. (data nadania).

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że art. 67 ust. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2019 r. poz. 125, ze zm.) narusza przepisy Konstytucji i ratyfikowanych umów międzynarodowych zarówno w aspekcie ochrony indywidualnych, jak i zbiorowych praw korporacyjnych, wywołuje nieuprawnione pozbawienie funkcjonariuszy Policji, których dotyczy, prawa do prowadzenia spraw związkowych przez zakazanie im pełnienia funkcji

w związku. Ograniczenie to jest nieproporcjonalne do potencjalnego, nieokreślonego przez ustawodawcę celu i prowadzi do dyskryminacji funkcjonariuszy wyłącznie ze względu na zajmowane stanowisko służbowe. Kwestionowany przepis pozbawia ponadto funkcjonariuszy praw słusznie nabytych w trakcie trwania kadencji organów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów, który jest jedynym związkiem zawodowym policjantów. Uniemożliwienie prawa do pełnienia funkcji przez związkowych, najlepiej do tego przygotowanych i cieszących się największym autorytetem funkcjonariuszy, pozbawia związek prawa do swobodnego kształtowania swojej polityki, obsady stanowisk i efektywnego prowadzenia spraw związkowych. Kwestionowany przepis prowadzi do przerwania kadencji organów związku oraz do ingerencji „strony służbowej” w struktury i sposób zarządzania związkiem, a nieokreślony podmiotowy zakres zaskarżonej regulacji pozwala „stronie służbowej” dowolnie kreować strukturę Policji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) wniosek złożony przez podmiot, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 3-5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Trybunału kieruje do wyznaczonego przez siebie sędziego Trybunału w celu wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym. Trybunał bada, czy wniosek spełnia wymagania przewidziane w art. 191 ust. 2 Konstytucji i art. 47 oraz art. 48 u.o.t.p. TK, a także czy nie jest oczywiście bezzasadny (art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK).

2. Do uznania, że wniosek pochodzi od ogólnokrajowego organu związku zawodowego, a nie od osoby, która go sporządziła i podpisała, wymagane jest wykazanie, że został on wniesiony na podstawie uchwały (rozstrzygnięcia) uprawnionego organu (art. 48 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p. TK). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego uchwała (rozstrzygnięcie) ogólnokrajowego organu związku zawodowego w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego stanowi *conditio sine qua non* wszczęcia postępowania z inicjatywy tego podmiotu. Minimalna zbieżność, która musi zachodzić między treścią wniosku i uchwały dotyczy wskazania kwestionowanego przepisu, woli wyeliminowania go z porządku prawnego oraz zarzutu niezgodności tego przepisu z aktem normatywnym wyższego rzędu, którym w przypadku ustawy może być Konstytucja lub ratyfikowane umowy międzynarodowe (por. np. postanowienia TK: z 21 listopada 2007 r., sygn. Tw 32/07, OTK ZU nr 2/B/2008, poz. 46 i z 27 listopada 2012 r., sygn. Tw 44/12, OTK ZU nr 1/B/2013, poz. 5).

3. Wnioskodawca podjął 10 października 2019 r. uchwałę nr 140/VII/2019, w której zlecił „skierowanie (...) do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o stwierdzenie zgodności z Konstytucją RP lub ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi art. 67 ust. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej oraz ustawy o Służbie Więziennej z dnia 19 lipca 2019 roku”.

Rozstrzygnięcia tego nie można jednak uznać za podstawę prawną wniosku, który wpłynął do Trybunału Konstytucyjnego.

W uchwale wnioskodawcy nie wskazano bowiem wzorców kontroli konstytucyjności kwestionowanego przepisu, do uchwały nie załączono projektu wniosku ani też nie ujęto w niej odesłania do jego treści. Z tego względu należy uznać, że w chwili podjęcia uchwały wniosek jeszcze nie istniał. Został on sporządzony i podpisany 22 października 2019 r. przez adwokata, który dopiero skonkretyzował wzorce kontroli zgodności z Konstytucją.

Trybunał przypomina, że pełnomocnik wnioskodawcy, jako podmiot sporządzający lub podpisujący wniosek, jest zobowiązany do działania w granicach i zakresie udzielonego pełnomocnictwa. Nie posiada zatem kompetencji do samodzielnego kształtowania ani przedmiotu, ani wzorców kontroli, gdyż wiąże go treść uchwały podmiotu legitymowanego do wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego.

W uchwale wnioskodawcy z 10 października 2019 r. udzielono adwokatowi, który następnie sporządził rozpatrywany wniosek, „pełnomocnictwa materialnego i procesowego do reprezentowania niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów w Warszawie przed Trybunałem Konstytucyjnym (...), w tym do składania materialno-prawnych oświadczeń woli, wraz z prawem do udzielenia dalszych pełnomocnictw w postępowaniu w sprawie o stwierdzenie zgodności art. 67 ust. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej oraz ustawy o Służbie Więziennej z dnia 19 lipca 2019 r. z Konstytucją RP lub ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi (...)”. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego z uchwały tej dla adwokata, który podpisał wniosek, nie wynika umocowanie do jego sporządzenia, albowiem nie określono w niej zakresu zaskarżenia. Ponadto, udzielone przez wnioskodawcę pełnomocnictwo do „reprezentowania (...) przed Trybunałem” dotyczy ponadto etapu postępowania po złożeniu wniosku i nie obejmuje jego sporządzenia i podpisania.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że rozpatrywany wniosek w zakresie, w jakim samoistnie określa wzorce kontroli, pochodzi od podmiotu nieuprawnionego. Okoliczność powyższa, zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK, stanowi podstawę odmowy nadania dalszego biegu wnioskowi Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów z siedzibą w Warszawie.

Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny wyjaśnia, że stwierdzona wadliwość uchwały stanowiącej podstawę wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego nie może zostać uznana za brak formalny podlegający usunięciu w trybie art. 60 ust. 2 u.o.t.p. TK (por. postanowienie z 24 listopada 2003 r., sygn. Tw 30/03, OTK ZU nr 4/B/2003, poz. 209).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.